

РІШЕННЯ

спеціалізованої вченої ради

Сумського державного університету

про присудження ступеня доктора філософії

Спеціалізована вчена рада Сумського державного університету МОН України, м. Суми, прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії Гайдур Наталії Михайлівні з галузі знань 06 «Журналістика» на підставі прилюдного захисту дисертації «Інтерпретаційна журналістика: структурний та організаційні чинники» за спеціальністю 061 «Журналістика» 22 лютого 2023 року.

Гайдур Наталія Михайлівна, 1994 року народження, громадянка України, освіта вища. У 2016 році закінчила Ужгородський національний університет за спеціальністю «Іноземна мова та література», у 2018 році отримала другу вищу освіту – закінчила ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука», де здобула кваліфікацію магістра права. З 2016 року працювала лаборантом на факультеті туризму, на кафедрі міжкультурних комунікацій в Ужгородському національному університеті. З 2017 року працювала викладачем іноземної мови та літератури (англійська) в Коледжі мистецтв ім. Адальберта Ерделі при Закарпатській академії мистецтв у м. Ужгород.

У 2017–2021 рр. навчалась в аспірантурі Міжнародного економіко-гуманітарного університету імені академіка Степана Дем'янчука за спеціальністю «061 «Журналістика» (27.00.01 – теорія та історія соціальних комунікацій). У 2022 році вступила до аспірантури Сумського державного університету на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 061 Журналістика.

Дисертація виконана в межах науково-дослідних робіт кафедри журналістики та філології Сумського державного університету «Особливості формування національного інформаційного простору України: від радянської системи ЗМІ до демократичної моделі» (номер державної реєстрації – 0115U001713) та «Сучасний масовокомунікаційний простір: історія, реалії, перспективи» (номер державної реєстрації 0121U111164), а також грантового проекту Journalism Education for Democracy in Ukraine: Developing Standards, Integrity and Professionalism (Журналістська освіта задля демократії в Україні: розробка стандартів, доброчесність та професіоналізм) – проєкт ЄС ЕРАЗМУС+, № 598964-EPP-1-2018-1-UK-EPPKA2-SVHE-JP, 2018–2022 рр.

Науковий керівник – доктор наук із соціальних комунікацій, професор кафедри журналістики та філології СумДУ Мітчук Ольга Андріївна.

Основні положення і результати дисертації викладено в 9 роботах, із яких 5 статей у фахових збірниках і журналах (одна з них у співавторстві з науковим керівником), 1 стаття в іноземному виданні (у співавторстві з науковим керівником), 1 – у виданні, індексованому в міжнародній наукометричній базі Scopus (у співавторстві), 2 опублікованих тез доповідей на міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях.

1. Гайдур Н. Мітчук О., Особливості взаємодії факторів соціокомунікаційної діяльності. Образ : науковий журнал. Суми ; Київ, 2021. Вип. 3 (37). С. 17-26.

2. Гайдур Н. Вивчення епістемологічних засад істини та правди у засобах масової інформації. Держава та регіони. Серія: Соціальні комунікації. Запоріжжя, 2018, № 1 (33). С. 4 – 11.

3. Гайдур Н. Концепт комунікації в системі соціальних комунікацій. - Держава та регіони. Серія: Соціальні комунікації. Запоріжжя, 2018, № 2 (34). С. 3 – 7.

4. Гайдур Н. Семантика журналістики в контексті функціонування соціальних систем. Теле- та радіожурналістика. Львів, 2019. Вип. 18. С. 117–125

5. Гайдур Н. Діахронний аналіз функціональної системи засобів масової інформації // Збірник праць Науково-дослідного інституту пресознавства. Львів, 2018. Вип. 8 (26). С. 170-179.

6. Nataliia Haidur, Vitalii Kornieiev, Inha Pohrebniak, Andriy Yatsenko, Kateryna Horska & Eleonora Kryvka Applied Social and Communication Aspects of the Media Literacy Development in Future Specialists. Journal of Curriculum and Teaching. 2022, Vol. 11, No. 1; Special Issue. Pp. 174-184

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради та присутні на захисті фахівці:

Садівничий Володимир Олексійович – голова спеціалізованої вченої ради Сумського державного університету, доктор наук із соціальних комунікацій, професор, завідувач кафедри журналістики та філології Сумського державного університету, м. Суми.

Чим більше засобів масової інформації – тим більше людей охоплено інформацією, тим більше суспільство стає прозорішим, відповідно – здатним до саморегуляції. Ця сентенція дисертанткою написана в мирний час. Але ж погляньмо, як сказане відгукнулося сьогодні. Склалося так, що інформаційну війну на своїх плечах тримають місцеві медіа, про існування яких ще рік тому намагалися не дуже згадувати як про значущу складову інформаційного простору. Знайомлячись зі змістом дисертації укотре шкодую, що люди, відповідальні за державницьку політику у сфері інформації не читають наукові праці. А дисертантці дякую за актуальну тему.

Бутиріна Марія Валеріївна – опонент, доктор наук із соціальних комунікацій, професор, професор кафедри маркетингу Національного технічного університету «Дніпровська політехніка», м. Дніпро.

Відзначаючи аргументованість пропозиції щодо діахронного аналізу інтерпретаційної журналістики, а також ґрунтовність та детальність його апробації шляхом інтерпретації контенту, вважаємо було б доцільно більш чітко сформулювати перспективи практичного застосування діахронного аналізу в системі соціальних комунікацій. Звичайно ж, це побажання на перспективу. Загалом дослідження, присвячене інтерпретаційній журналістиці у її семантичних, структурних та організаційних вимірах є актуальним і вагомим для галузі Об Журналістика. Наукові положення, висновки та рекомендації базуються на аналізі

широкої джерельної бази, що є релевантною темі дослідження, а також на коректній постановці мети й завдань, на застосуванні валідних методів дослідження.

Комова Марія Василівна – опонент, доктор наук із соціальних комунікацій, доцент, доцент кафедри соціальних комунікацій та інформаційної діяльності Інституту гуманітарних та соціальних наук Національного університету «Львівська політехніка», м. Львів.

У першому розділі авторка, піддаючись логіці думок та концепцій інших науковців, не зовсім виправдано намагається поняття «епістемологія журналістики» передати в жорстких межах терміну. На нашу думку, попри безумовної необхідності осмислити це поняття у його термінологічному значенні, слід було б акцентувати його і як процес, який залежить від часу, обставин, ситуації всередині країни і за її межами, а відтак міняється і ситуативно, і тактично. Загалом тематика дисертаційного дослідження є актуальною та затребованою. Теоретико-методологічне підґрунтя дослідження складають близько 180 праць українських та зарубіжних науковців. Роботу виконано на високому науково-методичному рівні. Вона характеризується значним рівнем актуальності та наукової новизни, містить науково обґрунтовані результати.

Жиленко Ірина Рудольфівна – рецензент, доктор філологічних наук, професор, професор кафедри журналістики та філології Сумського державного університету, м. Суми.

Акцентуючи на розчаруванні деяких журналістів у своїй професії, що призвело до актуалізації журналістської практики, яка виходить за межі певних норм і цінностей «об'єктивності» та «нейтральності», притаманних так званій традиційній журналістиці, до того ж посиляючись на позиції науковців щодо концепції об'єктивності (Карл Кнапског, Ерік Севарейд, Конча Фагоага, Мітчел В. Шернлі, Мілс Чарлз Райт та ін.), здобувачка слушно запропонувала «альтернативну концепцію праксису «сильній об'єктивності», що є позитивним для медіагалузії загалом. Імпонує залучення досліджень соціолога П'єра Бурдьє до медійної сфери, зокрема праці «Правила мистецтва. Буття і будова літературного поля». Натомість основний пункт його теорії стосується аналізу впливу телебачення. І саме на цьому можна було б теж сконцентрувати дослідницьку увагу. Загалом наукова новизна дисертації є переконливою, вона зумовлена сучасним баченням проблеми інтерпретаційної журналістики. І саме таких праць бракує в теоретико-практичному сегменті соціальних комунікацій.

Сушкова Олена Миколаївна – рецензент, кандидат філологічних наук, доцент, декан факультету іноземної філології та соціальних комунікацій Сумського державного університету, м. Суми.

Цілком розділяю твердження дисертантки, що «інтерпретаційна журналістика стала дискурсивно пронизаною стратегією соціальних комунікацій, значення якої полягає у виробленні контекстів стратегій прийняття та сприйняття аудиторією контенту» і позитивно сприймаю відповіді на додаткові запитання про те, яким чином співвідносяться поняття «інтерпретаційна журналістика» та «журналістика даних». Сучасна інтерпретаційна журналістика має місце у часовій площині соціальних комунікацій, а саме, в аналізі дискурсу проблеми та втілює ключові дискурсивні соціальні стратегії, що й доводять напрацювання

дисертантки. У цілому про дисертаційне дослідження можна говорити як про завершену, логічно вибудовану наукову працю, що засвідчує достатній науковий рівень авторки. За науковою новизною, актуальністю, теоретичною та практичною цінністю дисертація відповідає вимогам до такого типу робіт.

Результати голосування:

«За» 5 (п'ять) членів ради,

«Проти» 0 (нуль) членів ради,

«Утримались» 0 (нуль) членів ради.

На підставі результатів голосування спеціалізована вчена рада присуджує **Гайдур Наталії Михайлівні** ступінь доктора філософії з галузі знань 06 «Журналістика» за спеціальністю 061 «Журналістика».

Голова
спеціалізованої вченої ради
22 лютого 2022 р.

Садівничий В. О.

